

FAIR PLAY

Spor Yönetim
ve
Organizasyonlarında
Etik Yaklaşımlar

Erdoğan Arıpınar

*

Bilge Donuk

ÖTÜKEN

ERDOĞAN ARIPINAR; 27/08/1932'de Kilis'te doğdu. Asker kökenli İstanbullu bir aileden geliyor. Evli (1964-Ayten), 2 kız evlat, 2 torun sahibi. Balıkesir Lisesini bitirdi. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Şubesinde okudu. 1960-62'de Askerlik görevini Yedeksubay Öğretmen olarak Erzincan Lisesinde yaptı. 1948 yılından bu yana gazetecilik, araştırmacılık ve spor yazarlığını meslek seçti. Halen T.C. Basın Şeref Kartına sahip.

Meslek yaşamında grafiği şöyle:

*1948-1954 Anadolu Bölgesel gazeteler ve İstanbul gazetelerinin bölge muhabirliği,

*1955-1968 Cumhuriyet Gazetesi (Yazar- Araştırmacı- Spor Servisi Md.)

*1968- 1970-1971-1988 Günaydın Gazetesi (Genel Md. pozisyonu)

*1970-71 Hürriyet Gazetesi (Haberler Md.)

*1988'de Günaydın'dan emekli oldu.

* Halen, 1986 yılında kurduğu Türk ve Dünya Haberler Ajansı ve Türk Spor Ajansının sahip ve genel yayın müdürlüğünü sürdürüyor.

Türkiye'nin en çok tirajlı 1'nci gazetesi Posta'da köşe yazısı yazıyor.

Türkiye'nin 25 yıldır süren 11 Altın Adam yarışmasını organize ediyor.

Kariyer Ödülleri:

Ulusal:

* 25 Türkiye Gazetecilik Başarı Ödülü

*Burhan Felek Hizmet Ödülü

*Türkiye Kızılay Derneği Onur Üyesi

Uluslararası:

*IOC Olympic Order(Uluslararası Olimpiyat Komitesi Büyük Nişanı)

*Litvanya Cumhuriyeti Komodor Nişanı

*Rusya Olimpiyat Komitesi Onur Nişanı

*Türkiye'de 1969 genel seçim tahmin ve araştırmasını % 99 tutturarak tek gazeteci

Özel Görevleri:

Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi 1'nci Başkan Yardımcısı (1992-2008)

Türkiye Fair Play Konseyi Başkanlığı

Türkiye Olympian Derneğinin Kurucu Başkanı

AOH(Akil Adamlar Olimpik Hareketi)nin kurucusu

EFPM(European Fair Play Movement) Vice-President-
Avrupa Fair Play Birliği Başkan Yardımcısı

CIFP Dünya Fair Play Konseyi Üyesi

Yazılı Eserleri:

*5000'ne yakın araştırma ve makale

*Oy Sandığı adlı bir seçim araştırma kitabı.

**Ülkemiz Sporunu için* adlı bir makaleler kitabı

Üye Olduğu Dernekler:

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti

Türkiye Spor Yazarları Derneği

AIPS (Dünya Spor Yazarları Derneği)

Fenerbahçe Spor Kulübü

BİLGE DONUK; 1977 yılında Adana'da doğdu. İlköğretim ve lise eğitimini İstanbul'da tamamladıktan sonra, lisans öğrenimini Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği Bölümünde tamamladı.

2000 yılında girdiği Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü Spor Yöneticiliği Yüksek Lisans Programından 2003 yılından mezun olduktan sonra aynı yıl aynı programda doktora eğitimine başladı ve 2006 yılında mezun olarak “doktor” unvanını aldı. 2001 yılında göreve başladığı İstanbul Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği Anabilim Dalında Yardımcı Doçent olarak görevine devam etmektedir.

22-26 Eylül 2004 tarihlerinde Avusturya'nın başkenti Viyana'da yapılan “1. Gençler Fair Play Kongresi'nde” ve 17-21 Ekim 2007 tarihinde Almanya'nın Frankfurt kentinde düzenlenen “2. Gençler Fair Play Kongresi'nde” Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi'ni temsil etti. 2008 yılında Kıbrıs ve 2009 yılında Azerbaycan'da düzenlenen Uluslararası Fair Play kongrelerine katıldı. 2004-2009 yılları arasında Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi Fair Play Komitesi'nde görev aldı. 2005- 2009 yılları arasında Basketbol Federasyonu Eğitim Kurulunda görev yaptı. 2011 yılından itibaren de Tenis Federasyonu Eğitim Kurulunda görev almaya başlamıştır.

2005 yılında, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarından mezun olan öğrencilere iş bulmalarında yol gösterecek “Spor Yöneticiliği ve İstihdam Alanları”, 2006 yılında “Futbolun Anatomisi”, 2007 yılında “Liderlik ve Spor”, 2008 yılında “Yönetim İstifa” adlı kitapları yazdı.

Ulusal ve Uluslararası dergi ve kongrelerde spor bilimleri alanında yayınları bulunan Donuk, *Tercüman Gazetesi'*nde spor yazarlığı yapmıştır.

İÇİNDEKİLER

Önsöz (Erdoğan Arıpınar)	11
Önsöz (Bilge Donuk)	13
Fair Play ile İlgili Düşünceler	15

BÖLÜM I FAIR PLAY

Fair Play Nedir?	29
Fair Play Kavramının Tarihçesi	33
Atatürk ve Fair Play	39
Fair Play İdealinin Analizi	43

BÖLÜM II HOŞGÖRÜ VE FAIR PLAY

Hoşgörü Kavramı	45
Hoşgörü ve Fair Play İlişkisi	46
Türklerde İnsani Değerlere Verilen Hoşgörü Anlayışı (Prof. Dr. Abdulkadir DONUK)	49

BÖLÜM III TÜRKİYE, AVRUPA VE DÜNYA'DA FAIR PLAY

TÜRKİYE'DE FAIR PLAY	
Türkiye Fair Play Konseyi	63
Fair Play Ödülleri	68
Sportif Fair Play Ödülleri	68
Toplumsal Fair Play Ödülleri	69
Fair Play Karikatür Yarışması	81
Turkcell Fair Play Ligi	83
Türkiye Tenis Federasyonu Fair Play Ödülleri	83
AVRUPA'DA FAIR PLAY	
Avrupa Fair Play Birliği	84
Avrupa'da Fair Play Ödülü Kazanan Türkler	84
Avrupa Fair Play Birliği İstanbul Deklarasyonu	86
UEFA ve Fair Play	87
DÜNYA'DA FAIR PLAY	
Uluslararası Fair Play Komitesi	89

Dünyada Fair Play Ödülü Kazanan Türkler.....	91
SPORDA FAIR PLAY OLAYLARI	93

BÖLÜM IV

FAIR PLAY VE SORUMLULUKLAR

Sporcuların Sorumlulukları	98
Antrenörlerin Sorumlulukları.....	100
Yöneticilerin Sorumlulukları	102
Medya Mensuplarının Sorumlulukları.....	104
Taraftarın Sorumlulukları.....	105
Hakemlerin Sorumlulukları.....	107
Öğretmen Sorumlulukları	108
Ailenin Sorumlulukları	109
Sponsorların Sorumlulukları	110

BÖLÜM V

FAIR PLAY ANLAYIŞINA AYKIRI HAREKETLER

Sporda Şiddet.....	111
Sporda Ayrımcılık	124
Doping	140
Şike, Aldatma ve Rüşvet.....	147
Saldırganlık ve Kötü Sözler.....	153

BÖLÜM VI

FAIR PLAY VE EĞİTİM

Okullarda Fair Play	157
Gençliğin Eğitiminde Fair Play	162
Spor Kulüp ve Örgütlerinde Fair Play	165
Türk Silahlı Kuvvetleri ve Fair Play	168

BÖLÜM VII

SPORUN GÜNÜMÜZDEKİ DEĞERİ VE FAIR PLAY/ 170

BÖLÜM VIII

FAIR PLAY GALERİSİ / 178

Sonsöz (Kahraman Baççum)	174
Kaynakça.....	185

ÖNSÖZ

FAIR PLAY bir Anglosakson sözcüğü, amma dünyaya adapte olurken *radyo*, *televizyon* gibi onu da içimize aldık. Her alanda kullanıyoruz.

FAIR PLAY’i tüm örnek ve incelikleri ile topluma anlatmak için ülkemizin kendi alanında geleceğin seçkin ilim adamlarından birisi olmaya aday genç öğretim üyesi Bilge Donuk ile yola çıktık.

Elinizdeki bu kitap Türkiye’de basılmış ilk Fair Play kitabı olma özelliğini taşıyor. Fair Play’in kısa tanımı bence “Kişinin o anda Tanrının sesini duyması demektir”. Tüm dinler Fair Play anlayışını ve duygusunu kutsamaktadırlar.

Bu ödüle değer görülenler, insanlık dünyasının en büyük ödülünü kazanmanın gurur ve mutluluğunu taşımaya hak kazanırlar.

Sevgili ülkemiz halkının sözde değil, özde Fair Play anlayışına sahip olmaları ve uygulamaları dileğiyle...

Mart/2011

Erdoğan Arıpınar

Fair Play kimi zaman yazılı kurallara tam anlamıyla uymayı kimi zaman da yazılı olmayan saygı, hoşgörü, sevgi, adalet ve dostluk içeren davranışlarda bulunmayı içeren geniş bir kavramdır.

Bir yaşam ve davranış biçimi olan Fair Play'i kitabımızda tüm ayrıntıları ve örnekleri ile anlatmaya çalıştık.

Türkiye'de Fair Play kavramının gelişmesine yapmış olduğu birçok proje ile öncülük eden, ülkemizi Avrupa ve Dünya'da başarı ile temsil eden Sayın Erdoğan Arıpınar'a şahsımın bu konudaki eğitimine sağladığı her türlü destekten dolayı sonsuz teşekkür ederim.

Çalışmalarım boyunca desteklerinden ve kitabın Hoşgörü ve Fair Play bölümündeki katkılarından dolayı babam Prof. Dr. Abdulkadir Donuk'a teşekkür ederim.

Kitabımızda yer alması için Fair Play ile ilgili düşüncelerini bizimle paylaşan değerli spor insanlarına Sayın Arıpınar ile birlikte şükranlarımızı sunarız.

Bilge Donuk

FAIR PLAY İLE İLGİLİ DÜŞÜNCELER (Soyadı Alfabetik Sıralamasına Göre)

Bilindiği gibi Fair Play İngilizceden gelen bir terim olup sporda kurallara uymaktır. Ayrıca, yalnız sporda değil, toplumda uyumlu bir davranışı, hile ve şiddete başvurulmamasını öngörmektedir. Spor denilince de ilk akla gelen futbol karşılaşmaları. Elbette futbol tutkusunun tüm dünyayı sarması nedeniyle futbolda Fair Play'in önceliği olacaktır. Ülkemizde de Futbol Federasyonu Fair Play'e önem vererek, en az ceza alan takımlara ödülleri vaat etmektedir. Umuyoruz ki futbol karşılaşmalarında vurucu, kırıcı davranışlar, rakipleri alt edebilmek için kasdı sakatlayıcı, yaralayıcı davranışlar, rakibi küçük düşürme, alay etme gibi davranışlar olmayacaktır. Fair Play, toplumu yönlendiren, saygı ve düşünmeye yönelmektir. Kendinize yapılışını istemediğiniz davranışları sizin de başkalarına yapmamanızdır.

Ali Abalı
Spor Yöneticisi

*

Sporda başarı, fizikî beceriler üstünlüğünün yanı sıra ahlakî değerlerin de tavan yaptığı bir çerçevede meydana gelmektedir. Bu ahlakî değerlerin başında ise FAIR PLAY gelir. FAIR PLAY, sonradan keşfedilmiş bir oyun kuralı değildir, oyunun özü, ruhu, kendisidir. Bütün kurallar Fair Play ruhu üstüne inşa edildiği takdirde ne çizgilere, ne hakemlere, ne de sürelere ihtiyaç duyulur.

16 ♦ FAIR PLAY

FAIR PLAY ruhu dışına çıkmak, kişinin öncelikle kendisine, sonrasında ise rakibine ya da rakiplerine sergilediği saygısızlığı yansıtır. Spor, bedensel ve ruhsal kabiliyetlerin gelişimine katkı sağlarken, Fair Play ruhuna aykırı hareket etmek bu gelişimi baltalamaktadır.

Neyse ki günümüzde Fair Play anlayışı hızla önem kazanmakta ve hak ettiği değeri bulmaktadır. Gelişmiş toplumlar, Fair Play ruhunu aşırıp spora ihanet eden; şahsî çıkarları ve hırsları için hile ile başarı kat etmeye çalışanlara sırt çevirmektedir.

Bizler de spor yöneticileri ve spora gönül verenler olarak sporda Fair Play ruhunun bütün başarılarından daha önemli olduğunu herkese anlatmalıyız.

Yunus Akgül

Gençlik ve Spor Genel Müdürü

*

'Ben sporcumun zeki, çevik ve ahlaklısını severim' diyen büyük Atatürk, Fair Play'in varlık temellerinin ahlak olduğunu belirtir. Fair Play dünyayı zenginleştirir, güzelleştirir. Tüm dünya insanlarını sever, onlara saygı duyar. Kendinden, dünyadan sorumludur. Fair Play sadece spor değil, insanlığın kültür farklılıklarıyla etkinleşen bir yaşama biçimidir. Fair Play ahlaktır.

Cüneyt Arkın

Sanatçı

*

İnsanları dünyada en fazla matematik meşgul eder. İş, ev, çalışma matematiğin görünen yüzüdür. Diğer yüzü ise insanlık olarak yaptıklarıdır. İşte onun adı Fair Play'dir. Tüm insanî hatalardan sıyrılıp insanüstü düşünmek ve davranmak. Böyle olanlara ne mutlu.

Mehmet Atalay

Spor Yöneticisi-Basın İlan Kurumu Genel Müdürü

*

Kanımızca Fair Play onur demektir. Onur, sadece gelişmiş insanlarda bulunabilen içgüdü, duygu ve akıl karışımı bir davranış şeklidir. Onurlu insan dürüst, ahlaklı, hoşgörülü; bütün bunların ötesinde adam gibi insan olmasından dolayı adil olma duygusuna sahiptir. Onurlu kişi, ruhen de en üst düzeye erişmiş kişidir. Adalet duygusu çok gelişmiş olduğundan haksızlığa, insanlık dışı baskıya karşı savaş verir. Zaten birçok düşünürün de belirttiği gibi insanın insan olmasını sağlayan, haksızlık ve adletsizliğe karşı davranışdır. Adil insan inancı varsa Allah'tan korkar, inancı yoksa kendi vicdanından korkar. Şeref, haysiyet ve gurur anlayışı taşıdığı için, çıkar yolunda kendini harcamaz. İftira etmez. O nedenle de Fair Play anlayışının içinde onurun yeri açık olarak gözükmektedir.

Kuşkusuz insanı hem biyolojik hem de ruhen geliştiren önemli etkenlerden biri spordur. Bizce takım sporları bu gelişme dizilmesinde önde giderler.

Gerçekte de Fair Play anlayışı sadece spor için geçerli bir olay değildir. İnsan gibi olan insanın yaşam biçimidir. Bu yaşam biçimi sadece sporcular için geçerli değildir. İdarecilerin de sporculara örnek olacak şekilde Fair Play anlayışına sahip olmaları lazımdır. Gelin görün ki günümüzde Fair Play anlayışının öncelikle spor idarecileri açısından azalmış bir anlayış olarak gözüktüğünü vurgulamak isteriz. Her gün basında hukuk adamı olarak kendilerini ifade eden idarecilerin dahi spor kaidelerini çok iyi bilmeleri lazım gelirken, takımlarının çıkarları için dahi değil, kendi özel çıkarları için etrafa hiçbir kural kaideye sığmayacak şekilde iftiralar attıklarını görebiliyoruz. Fair Play daha önce de belirttiğimiz gibi sadece sporda geçerli olan bir davranış biçimi değildir. Ülkelerin hür, bağımsız ayakta kalmalarında en büyük rolü oynayan basın için çok önemli bir davranış biçimidir. Kalem satmak birinci sınıf Fair Play düşmanlığıdır.

Sevgili kardeşlerim Erdoğan ve Bilge,

Ülkemizin durumuna bakarak Fair Play için söyleyeceklerim bundan daha çok olabilir. Ama kitabımızı tek başına benim doldurmam doğru değil diye düşünüyorum.

18 ♦ FAIR PLAY

Bütün okuyuculara sevgilerimle,

Prof. Dr. Turgay Atasü

TFF Dopingle Mücadele Kurulu Başkanı

TBF Sağlık Kurulu Başkanı

*

Galiplerin centilmen olması, centilmenlik yapması, centilmence davranması kolaydır. Ben birine, ancak yenikken de centilmence davranabiliyorsa centilmen derim. Hayat inişli çıkışlı bir yoldur. Yenildiğinizde centilmence davranabilir, sizin sırtınızı yere getirene hak ettiği saygıyı gösterebilirsiniz, kısa bir süre sonra kazanmayı da hak edebilirsiniz. Ancak böylelikle hayatı kendiniz ve başkaları için yaşamaya değer bir süreç haline getirebilirsiniz.

Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen

Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı

*

En kısa şekilde "Etik Üstü Davranış" olarak tanımlayabileceğimiz Fair Play, sadece sporda değil sosyal yaşamın tüm alanlarında, "daha yaşanabilir bir ortam için" ihtiyaç duyulan bir davranış biçimidir. Bir spor insanı olarak Fair Play'i sportif mücadelenin her anında görmek beni mutlu eder. Sadece sporcuların değil; spor olgusunda rolü olan herkesin Fair Play çerçevesinde davranması sağlıklı bir spor dünyamız olması için vazgeçilmez bir husustur. Bu bağlamda Fair Play ile çizilen çerçeve, tüm spor camiamızın içinde kalması gereken bir alandır. Fair Play kavramının, sadece belirli dönemlerde değil, spor yapılan her an aklımızda olması gerekir. Bu nedenle spor yaparken, izlerken veya sporu yönetirken kişisel hırslarımızı ve çıkarlarımızı bir kenara bırakıp, üstün insan ruhunu ortaya koymamız gerekir.

Veli Ozan Çakır

İBB Spor Aş Organizasyon Müdürü

Dünya Spor Başkentleri Komisyonu Genel Sekreteri

*

Karşıdakinin emeğine saygı göstererek, kurallar çerçevesinde, bütün emeğini ve mücadeleyi sahaya yansıtmak ve aynı zamanda saha dışında da bu mantaliteyi yaşamaktır. Spor hayatım boyunca bu doğrultuda mücadele vermeye gayret gösterdim.

Servet Çetin
Millî Futbolcu

*

İnsanın, sporcumun, yarışçının kendine de dürüst ve samimi olmasıdır. Sportif doğruluk; şeref, edep, adap kurallarının yazılı olmasa da uygulanmasıdır. Bence Fair Play; tüm bunların ikili ya da çoğul ilişkilerde, yarışmalarda, müsabakalarda, hayatın her alanında olmasıdır. Yazılı olmayan ya da olan her türlü etik kuralın samimiyetle uygulanmasıdır.

Semra Demirer
UPS Spor ve Kültür Kulübü Genel Direktörü

*

Fair Play yalnız sporda değil tüm toplumda uyulması gereken bir davranış tarzıdır. Tüm olaylar, davranışlar incelenirken ölçü Fair Play'dir. Toplum ve tarih, değerlendirmelerine o açıdan bakarak yapar. Ona göre beyaz veya siyah sayfalar yazılır.

Jean Durry
Uluslararası Fair Play Komitesi Genel Sekreteri

*

Öncelikle; centilmenlik, sonra peşinden sıralanıyor: Efendilik, kuralların dört dörtlük uygulanması, uygulanırken de rakiplere örnek olunarak, onların da bu kurallara harfiyen uymasını sağlamaya çalışılması. Öncelikle dürüst olmak şart. Dürüst olurken de herkesi dürüstlüğü alıştırmamın mücadelesini vermeli. Bu mücadeleyi de; ikinci, üçüncü şahıslara aşlamak. Onların

20 ♦ FAIR PLAY

özenmesini sağlamak. Fair Play'de sevgi ve saygı karşılıklı oluşmalı, kişisel çıkarlar ve hırslar bir yana bırakılarak yaşamı sürdürürken topluma örnek ve özendirici olmalı. Yapılacak tüm işlerde önce dostluğun, kardeşliğin ön planda tutularak sevginin aşılmasını gerçekleştirmek. Sporda efendiliği elden bırakmamak, efelenmemek, efelendirmemek, kabadayı değil, beyefendi olmak. Sporda en büyük erdemlik; hiç şüphesiz ki Fair Play ve onun ilkelerinden şaşmamak. Sevgi, saygı, dürüstlük, güzellik... Üstelik de sınırsız güzellik....İşte Fair Play dedikleri bu...

Avni Erboy

Basketbol Adamları Derneği Başkanı

*

Fair Play... Bir yaşam felsefesi. Sadece sporda değil, yaşamın her alanında karşılıklı haklara saygıyı, adil ve dürüst olmayı simgeleyen bir düşünce. Özellikle sporda, sporun her alanında daha da önem kazanan bir olgu. Maalesef gerçek örneklerine sıkça şahit olamadığımız, bu sayılı örnekler ortaya çıktığında da kendimizi mutlu hissettiğimiz bir tablo adeta. Spor alanında, mutlaka ve her ne pahasına olursa olsun kazanmanın egemen olduğu günümüzde ne yazık ki gerçek Fair Play örnekleri de giderek azalmakta. Oysa biz spor adamlarının her platformda dile getirmek zorunda olduğumuz, özünde kurallar içinde oynayarak kazananın tüm izleyenler tarafından alkışlandığı bir sistem Fair Play. Bunu her alanda hakim kılmalı, teşvik etmeliyiz. Baron Pierre de Coubertin'in modern Olimpiyat Oyunlarını kurarken ortaya koyduğu felsefeye bugün belki her zamankinden daha da fazla ihtiyacımız var.

Bu kitabın, yaşamın her anında “Fair Play” düşüncesinin esas alınması konusunda katkı yapacağı inancı içinde, başta Sayın Erdoğan Arıpınar olmak üzere tüm gerçekleştirenlere teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Uğur Erdener

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı
Uluslararası Olimpiyat Komitesi Delegeşi
Uluslararası Okçuluk Federasyonu Başkanı

*

Fair Play, sporun gerçek amaçlarına uygun bir şekilde icra edilmesini sağlar. Fiziksel ve zihinsel gelişim amacıyla spor yapan insanlar kadar, bu işi profesyonelce gerçekleştiren sporcuların da sporda esas başarıyı yakalamaları ve amaçlarına ulaşmaları Fair Play’e uygun hareket etmeleriyle mümkündür.

Günümüzde çok geniş kitlelerin takip ettiği spor müsabakalarında mücadele eden üst düzey sporcular, Fair Play’den uzaklaşmadan başarılı olduklarında kitlelerin takdirini kazanmakta ve hatta gerçek anlamda yıldız sporcu olabilmektedirler. Bununla birlikte sadece kazandığı anlarda değil, özellikle kaybettiği anlarda Fair Play’e aykırı davranmayan sporcular toplumun beğenisini ve desteğini kazanmaktadırlar.

Bunların bilincinde olan sporcuların, yöneticilerin, çalıştırmacıların, basın mensuplarının ve izleyicilerin oluşturacağı bir spor camiası hiç şüphesiz son derece keyifli anılarla dolup taşacaktır. Sporun doğrudan veya dolaylı bir şekilde içinde olan herkesin arzusunun da bu yönde olduğu kanaatindeyim, bu nedenle Türk Sportu’nun geleceğine güvenle bakmaya hakkımız olduğunu düşünüyorum.

Alpaslan Baki Ertekin

İBB Spor Aş Genel Müdürü

*

22 ♦ FAIR PLAY

Fair Play, bir yaşam ve davranış biçimidir. Bir sosyal sorumluluktur; ırk, din, dil ve kültür farklılıkları gözetmeden, çevreye, seyirciye, rakiplere ve resmî mercilere karşı tarafsız olmak, tüm farklılıklara saygılı olmak ve uygulamaya konulan kuralları yerine getirmektir. Fair Play kuralları, kişiler için bir sorumluluk öğretisidir. Fair Play sadece spor değil, yaşamın her aşamasında, müşterek saygının temelini oluşturur. Kültürel farklılıklara anlayış, çelişiklere önlem getirir. Kazanırken de, kaybederken de itibar teşkil eder.

Şenes Erzik
UEFA Asbaşkanı

*

Fair Play'i herkes kendine göre tarif eder. Bence Fair Play'in tek tarifi vardır. İnsanlık üstü düşünmek. Çünkü bu davranış tüm insanî hatalardan arınmaktır.

Prof. Dr. Carlos Gonçalves
Avrupa Fair Play Birliği Başkanı

*

Bir sporcu için mücadele etmek, kazanmak, başarılı olmak veya rekor kırmak çok şey ifade eder. Ancak bunların da ötesinde; mücadeleyi dürüstçe sürdürmek, hak ederek kazanmak, rakibin onurunu incitmeden ve rakibe psikolojik veya fizyolojik açıdan zarar vermeden başarılı olmak sporun özüne yakışan ve sporcunun daima hatırlanmasını sağlayan hususlardır. Spor yapan insanın fiziksel açıdan sağlıklı olması gerekir, fiziksel sağlık beraberinde psikolojik ve düşünsel rahatlığı getirir. Ancak hileyle kazanan, doping veya şikeye tevessül eden sporcu için bunlar geçerli değildir. Dolayısı ile sporun gerçek anlamı Fair Play'de saklıdır.

Fair Play, sadece centilmenlik örneği gösteren sporculara verilen sembolik bir ödül veya unvan gibi algılanmamalı, sporun temelinde yerleştirilmelidir. Spor bilimciler ve spor adamları Fair Play'i sporun esas unsuru olarak ele almalı ve topluma bu şekilde açıklamalıdır. Bu noktada biz spor yöneticilerine düşen görev ise; spor yapan ve spor müsabakalarını takip eden insan-

larımıza önemli olanın “her ne pahasına olursa olsun kazanmak” değil, “Adaletli ve centilmence mücadele etmek, kaybettiğimizde dahi Fair Play’den uzaklaşmamak” olduğunu göstermektedir.

Göksel Gümüşdağ

İBB Spor Kulübü Başkanı / Kulüpler Birliği Başkanvekili

*

Fair Play tüm spor dallarının üzerinde bir düşünce, davranış tarzıdır. Onun olmadığı yerde yapılan olaya spor denilemez çünkü oyunun ruhu yoktur. Dünyada Fair Play için çalışanlar en mutlu bireylerdir. Türkiye Fair Play sıralamasında en üstlerdedir. Türklerde Fair Play ruhunun olduğuna inanıyorum. Türk milleti, diğer Batı Avrupalılara göre çok daha dürüsttür.

Jeno Kamuti

Uluslararası Fair Play Komitesi Başkanı

*

Fair Play; tüm kişisel çıkarları ve hırsları bastırarak yaşamda üstün insan ruhunu ortaya koymanın, dürüst davranışın, mütevazı bir bakış açısının, centilmence verilen her türlü mücadeleden, hoşgörü, sevgi, saygı, kardeşlik anlayışının özüdür. Fair Play’in sınırı yoktur. Fair Play aynı zamanda insan kişiliğini yücelten, insanı erdemlileştiren, toplumsal barışa, huzur ve dayanışmaya katkı veren en önemli olgudur.

İsmet Karababa

Tüfad Konya Şube Başkanı

*

Spor kişinin yalnızca moral gelişimini ve beden gücünü düzene koymak değil, aynı zamanda ruhunu da koruyup desteklemektir. Fair Play’i de sporun var olması, herkesin eşit şansa ve şartlara sahip olması diye kısaca adlandırabiliriz. Sporun her dalında olduğu gibi engelliler sporunda da kazanmak, eşit şartlarda yarışmanın ve centilmence davranışlarda bulunmanın önüne geçecek bir olgu değildir. Fair Play sporun rekabet oldu-

24 ♦ FAIR PLAY

ğunu unutmak değil aksine engelli ya da engelsiz tüm sporcularda rakibine saygı duyarak tüm gücünü ve mücadelesini ortaya koyarak yarışmaktır.

Dr. Burçak Kaya

Bedensel Engelliler Masa Tenisi Millî Takım Antrenörü

*

Fair Play bir eğitimin sonucu kazanılan ruh güvenliğidir. Dünyada eğitim dışı hiçbir kazanım olmaz. Genlerden gelen iyi insan olmak kazanımı bireyi Fair Play'in ruhuna uygun davranışlarla zenginleştirir, sağlamlaştırır ve insan-ı kâmilliğe ulaştırır.

Prof. Dr. Mafred Laemmer

Avrupa Fair Play Birliği 2'nci Başkanı

*

ADALET çatısı altında,
ETİK ve AHLAKÎ değerlerin,
ZEKÂ ile uyum içinde oluşturduğu,
EGO'dan arınmış, çok hassas dengeye sahip bir YAPI'dır.

Murat Faruk Özbay

Türkiye Fair Play Komitesi Başkanı

*

FAIR PLAY kişinin kendisi ile imtihanıdır. Okyanusta kulaç atarken, pistte koşarken kişi hep tek başımadır. Yanında kendi ve vicdanı vardır. Başarıda ikisinin de onayı şarttır. Hiç bir iyi sonuç Fair Play'siz olmaz. Olursa, o madalyalar solar ve silinirler.

Doğan Şahin

Manş Maratonu Fatih – EFPM Ödül Sahibi

*

Fair Play; sporda iyi niyet, hoşgörü ve saygının belirli bir çerçeve içerisinde şekillenmesi olayıdır. Başka bir deyişle Mevlana felsefesinin sporda yaşatılmasıdır. Bu bağlamda, “dostça rekabet” duygusu tüm bu güzelliklerle birleşerek spor dünyasını kuşatmalıdır.

Dr. Süleyman Şahin
Manisa GSGM İl Müdürü

*

Fair Play ile yalnızca kendi çıkarlarımızı değil, rakiplerimizin, ülkemizin ve tüm insanlığın çıkarlarını da göstermiş oluruz. Dünyanın seçkin üniversitesini bitiren biri Afrika’da aslan ile karşı karşıya kalınca ne yapacağını bilir mi? Haliyle bilemez. Ama Afrikalı bir köylü aynı durumda canını kurtarabilir. İşte buna kültür denir. Başkalarını sömürmeyen, paylaşan, kendini adayan insanlar Fair Play kültürünü almış olanlardır.

Artun Talay
Atletizm Millî Takım Antrenörü

*

Fair Play genel anlamı ile insanlar arası ve toplumda sevgi ve saygıda dayanışma, olayları birlikte paylaşma, centilmenlik ve dürüstlüğü kabul eden, her türlü şiddeti reddetmenin şeffaf ve açık ifadesidir. Aslında Fair Play olgusu anlatımı ve öğrenimi aile içinde başlamaktadır. İyiyi, kötüyü, güzelliği, olumluyu ve olumsuzluğu, dürüstlüğü çocuklarımıza aile terbiyesi bağlamında öğretirken bu eğitim ve konu zaman içinde okullarda ve sonrasında toplumda kendisini gösterir ve devamında istenen Fair Play’i terbiye ve özveriye taşır.

Yılmaz Tokatlı
Türkiye Futbol Adamları Derneği Başkanı

*

Ülke sporuna hizmet etmek için çeşitli yollar vardır. Bunların birisi de sporda yetenekli ve başarılı bireyleri desteklemektir. Bu destek yapılırken en önemli kriter sporcunun Büyük Atatürk'ün dediği gibi "Zeki, çevik ve ahlaklı" olmasıdır. Bunun da ölçüsü Fair Play ruhunu taşımasıdır. O zaman her desteği hak eder.

Bekir Yunus Uçar
Spor-Toto Teşkilat Başkanı

*

Fair Play'in ilkelerinin özümlemiş yapısı, toplumun ülke sporuna katkısına herhangi bir dalda başarıyla örnek alınacak bir kimliğe sahip olması önemlidir. Türkiye Tenis Federasyonunun da ilk defa verilecek olan Fair Play ödülleri için Türk Tenisine güzel bir renk katacağına inanıyorum. Oyuncuları teşvik edecek olan bu etkinliğin Türk tenisinde bir adım daha ilerleyeceğimize yardımcı olacağı düşüncesindeyim. Özellikle oyuncuların uluslararası disiplin ve davranış kuralları çerçevesinde daha düzenli davranışları konusunda cesaretlendirilmeleri ve ödüllendirilmeleri onları tenis sporuna daha fazla bağlayacaktır. Centilmenlik, özveri ve yaşanmış olayların ön planda yer alacağı Fair Play'in tenis adına çok katkı sağlayacağına inanıyorum.

Umarım bütün federasyonlar bu Fair Play ödülleri kendi sistemlerine dahil ederler. Herkese Fair Play'li sporlar dilerim.

Ayda Uluç
Türkiye Tenis Federasyonu Başkanı

*

FAIR PLAY, sporda rakibe fizyolojik ve psikolojik açıdan zarar vermeme, yoğun mücadelede bile rakibin onuruna saygı duyma, oyunda şiddete ve hileye başvurmama anlamına gelmektedir. Kısacası yazılı olsun veya olmasın bütün kurallara harfiyen uymak demektir.

Her ne kadar sporun doğası gereği kurallara uymak bazen güç olsa da sporcuların bu konularda bilinçlendirilmesi gerekir. Yarışmalar arkadaşlık çerçevesi içinde gerçekleşmelidir. Rakip bir düşman gibi görülmemeli, tehdit edilmemeli, aldatılmamalıdır. Kaybeden en az kazanan kadar mutlu olmayı bilmelidir. Böylece spor, gerçek anlamına ulaşacaktır. Hakemlere gösterilmesi gereken saygıya gelince, sporcular hakemlere spor ahlakına uygun şekilde davranmalı, hakemler de taraf tutmadan yarışan sporculara iyi niyet beslemeli ve centilmence davranmalıdır. Sporcunun, galibiyette alçak gönüllü, mağlubiyette ise saygılı ve ağırbaşlı olması gerekir. Ayrıca sporcu, FAIR PLAY'in gerektirdiği centilmenliği, dürüstlüğü ve saygıyı sadece rakiplerine değil, sosyal yaşantısındaki kişilere de göstermelidir. Böylece başarılı bir sporcu saha dışındaki davranışlarıyla da örnek bir kişiliğe sahip olur.

Hamza Yerlikaya

Asrın Güreşçisi – Sivas Milletvekili